

ILLUSTREREDE KLASSIKERE™ – 4
Udgivet 2007 af Egmont Serieforlaget A/S
Redaktion: Anders Hjorth-Jørgensen og Michael G. Nielsen
Markedsføring: Helle Fruergaard
Ansvarlig udgiver: Jan Neiendam
Design: Stein Hjelmerud

Copyright © 2006 First Classic, Inc. All Rights Reserved.
Published with the written licensed permission of First Classic, Inc.
License by Agentur Fuchs, Stuttgart.
Trykt hos Gummerus Printing, Finland 2007.
ISBN 87-7679-258-7
ISBN 87-7679-267-6

www.klassikere.serieforlaget.dk

Homer
ILIADEN

James Fenimore Cooper
DEN RØDE PIRAT

William F. Cody
BUFFALO BILL

Walter Scott
TALISMANEN

EGMONT
Serieforlaget

I LLUSTREREDEKLASSIKERE var tegneserier baseret på kendte bøger. Ideen var, at hæfterne skulle tjene som en introduktion til litteraturen.

I Danmark blev de første hæfter i serien udgivet i 1955, og de fortsatte med at udkomme frem til 1976.

Oprindeligt blev tegneserierne udgivet i USA som *Classics Illustrated* fra 1941 til 1969 - 1941-47 dog med titlen *Classic Comics*. Ved siden af denne hovedtitel udgav forlaget Gilberton Company også serierne *Classics Illustrated Junior*, *Classics Illustrated Special Issue* og *The World Around Us*. Også de udkom i danske udgaver, henholdsvis med titlerne *Eventyrserien*, *Illustrerede Klassikere. Ekstranummer* og *Verden i tekst og billeder*. Bag disse udgivelser gemmer sig en række personer, som var ansvarlige for produktionen - i første omgang manuskriptforfattere og tegnere, for det er resultatet af deres arbejde, der først springer i øjnene, når man åbner hæfterne.

Men forlæggere, økonomisk ansvarlige, ansvarshavende redaktører, chefredaktører, redaktionsassistenter, art directors m.fl. er ligeså - og måske mere betydningsfulde i hele produktionsprocessen. For det er først og sidst dem, der bestemmer, hvad der skal udgives.

Men det er også dem, der glimrer ved fraværet af biografier i faglitteraturen.

I dette bind gøres der forsøg på at give så mange af dem som muligt den omtale, som de fortjener, for så vidt det har været muligt at finde oplysninger om dem, ud over det kolofonen i de enkelte hæfter fortæller. Og det er som regel kun navn og titel.

Samtidig er det muligt ved selvsyn at dykke ned i endnu fire af de *Illustrerede Klassikere*, som disse mennesker med deres indsats har været med til at give os.

Anders Hjorth-Jørgensen
februar 2007

ILIADEN

De redigerede *Classics Illustrated* 6

Vreden, Gudinde! besyng ...
af Anders Hjorth-Jørgensen 10

Iliaden 15

Homer 59

La Giaconda 60

Oldtidens underværker 61

Roberta Strauss Feuerlicht 62

DEN RØDE PIRAT

Til søs under 7-års krigen
af Anders Hjorth-Jørgensen 64

Den røde pirat 69

James Fenimore Cooper 114

Da guldgraveren slog plat og krone 115

Illustrerede Klassikere Ekstra 116

BUFFALO BILL

Buffalo Bill - legende eller bluff?
af Willy B. 118

Buffalo Bill 123

William Quantrill 167

Huronerne 168

Verden i tekst og billeder 170

TALISMANEN

Engang under det 3. korstog!
af Anders Hjorth-Jørgensen 172

Talismanen 177

Sir Walter Scott 222

Sir Isac Newton 223

Eventyrserien 224

Da Albert Kanter i 1941 realiserede sit drømmeprojekt *Classic Comics* var det med finansiell støtte fra Raymond Haas og dennes kompagnon Meyer Levy.

Selvom Kanter ønskede at rette børns og unges opmærksomhed mod mere lodig læsning end superhelte- og andre af tidens mere eller mindre fantasifulde tegneseriehæfter, lejede han i første omgang kontorer hos en udgiver af disse, Elliott Publishing Company.

Classic Comics blev dog hurtigt en så stor succes, at de lejede lokaler blev for trange, og i 1942 rykkede Kanter sin virksomhed til en bygning ejet af Haas på 510 Sixth Avenue i New York.

Samtidig kunne Haas tilbyde Kanter et firmanavn, Gilberton Company - et navn han havde købt rettighederne til, da firmaet ophørte efter igennem en årrække at have fremstillet kemisæt med illustrerede instruktioner til den opvoksende amerikanske ungdom.

Fra begyndelsen fungerede Albert Kanter også som chefredaktør på *Classic Comics*. Successen i form af mange solgte eksemplarer antyder, at han klarede opgaven godt. Ser man på indholdet af de første hæfter, kan man have sin tvivl.

Til de første to titler, *The Three Musketeers* og *Ivanhoe* fik han redaktionel assistance af Malcolm Kildale, der også stod som tegner af førstnævnte. Heldigvis blev den senere nyttegnet af George Evans, for Kildales version var på alle måder grov og upoleret. Som den amerikanske tegneseriehistoriker James Ware har udtalt: "Kildale ville formodentlig være dit sidste valg, hvis du skulle starte en ny række tegneseriehæfter!"

Kanter allierede sig til de første 4 numre med Lloyd Jacquet's Fun-

De redigerede Classics Illustrated!

af Anders Hjorth-Jørgensen

nies Inc. Shop, hvilket kunstnerisk set skulle vise sig at være et uheldigt valg. Det betød, at Kildale som sagt tegnede #1, *The Three Musketeers*, Ed Ashe #2, *Ivanhoe*, Allen Simon #3, *The Count of Monte Cristo*, og Ray Ramsey #4, *The Last of the Mohicans*. Ingen af disse tegnere har sat sig yderligere markante spor i tegneseriehistorien. Alle fire hæfter udkom da også på dansk i nytegnede versioner.

Ved flytningen i 1942 fungerede Kanter både som redaktør og i en kortere periode som art director men med assistance fra Meyer A. Kaplan. Sidstnævnte - med en litterær baggrund fra New York University - kom til at sætte et afgørende præg på udgivelsen. 1942-43 og 1949-51 som redaktionsassistent og derefter som redaktør. I 1957 steg han i graderne til chefredaktør. 1960-61 havde han titel af Production Manager. Gail Hillson fungerede som art director ved produktionen af #7, *Robin Hood*. De følgende titler - dvs. indtil januar 1944 - havde hun funktion som chefredaktør med tegneren Louis Zansky som art director.

I samme periode frembragte Evelyn Goodman og andre manuskriptforfattere en række løse fortolkninger af de gamle klassikere, som medvirkede til at give *Classics Illustrated* et dårligt ry de næste par årtier. På trods af at efterfølgende manuskriptforfattere - bl.a. Ken Fitch (se bog 2 side 11) - i langt højere grad forstod at omsætte klassikerne til tegneserier uden at gøre vold på indholdet i den oprindelige fortælling.

Som art director tildelte Louis Zansky også sig selv en række tegnerjobs. Indtil han forlod Gilberton havde han som tegner ansvar for 7 titler - #4, *Moby Dick*, som den første og #22, *The Pathfinder*, som den sidste. De øvrige titler blev indtil

#23, *Oliver Twist*, lagt i hænderne på henholdsvis Arnold L. Hicks, Stanley Maxwell Zuckenberg, Lillian Chestney, Rolland H. Livingstone og Allen Simon. På nær Zansky blev de alle honoreret på freelance basis.

I november 1943 mødte Albert Kanter lederen af Iger Shop (se bog 5), Jerry Iger.

Kanter var ikke blind for den svingende kvalitet, som prægede manuskripter og tegninger i *Classic Comics*. Iger, som var optaget af ideen om at omsætte den klassiske litteratur til tegneserier, foreslog, at Iger Shop påtog sig ansvaret for dette med løfter om en højnelse af kvaliteten.

Fra foråret 1945 var det Iger Shop, som havde det indholdsmæssige ansvar for *Classic Comics*. Det redaktionelle ansvar lå stadig hos Gilberton.

I perioden 1944-51 stod Harry M. Adler som ansvarshavende redaktør. I 1945 blev Albert W. Raymond (pseudonym for Albert L. Kanter) angivet som redaktør, mens sønnen William E. Kanter overtog denne post i 1946. Sidsnævnte fortsatte med redaktionelle opgaver indtil 1956.

1949-51 stod Meyer A. Kaplan anført i kolofonen som redaktionsassistent for Harry M. Adler.

Indtil 1951, hvor Adler ophørte som ansvarshavende redaktør, skete der store ændringer med udgivelsen.

NYT LOGO

Med #35 ændres titlen fra *Classic Comics* til *Classics Illustrated* - på forslag fra forlagets regnskabschef Arthur Massin. På den måde kunne man undgå, at udgivelsen blev sat i bås med de "underlødige" comic books (den amerikanske betegnelse for tegneseriehæfter). *Classics Illu-*

strated skulle i stedet få publikum til at tænke på litterære mesterværker. I januar 1947 kunne denne tekst læses på forsídens inderside i #33, *The Adventures of Sherlock Holmes* under overskriften "A NEW NAME BY POPULAR ACCCLAIM":

Dear Reader:

1947 marks another milestone in the history of CLASSIC COMICS ... it is the sixth year that you've read and thrilled to these great stories. Because you have demanded the best in literature over the years, that's exactly, what you have received ... the best that money can buy! Thanks to you for your splendid cooperation in making CLASSIC COMICS the acknowledged great publication that it is.

The stories that you will read this year have been selected for their thrills and excitement, their appeal to young and old, and their place in the world of literature. Just look at the list of coming titles and you'll see that we have picked just what you want.

Yes, there's another piece of news for you ... something important that you will want to know and remember! The name of CLASSIC COMICS is being changed. Starting in March, with issue number 35, the new name will be "CLASSICS Illustrated."

Why the change? Well, ever since our first issue, you have said that they really aren't "comics". We agree with you and so we're changing the name to "CLASSICS Illustrated."

Remember the date ... March, 1947 ... the issue, number 35, and the new name, "CLASSICS Illustrated." Ask for them by name, or ask for just plain "CLASSICS"; your dealer will know.

Yours truly,
The Editors

Det nye logo blev afsløret måneden efter, og et nyt slogan tilføjet annonseringen i #34, *Mysterious Island*: "CLASSICS Illustrated ... A newer, truer name to CLASSIC COMICS ... IT'S NEW! IT'S TRUE! IT'S YOU!" Og redaktørerne, Harry Adler og William

Kanter, broderede videre på forrige nummers reklamebrøl:

Fra foråret 1945 var det som sagt Iger Shop, der havde ansvaret for indholdet i *Classic Comics*. Selvom både Emanuel Demby, Pat Adam,

The name "CLASSICS Illustrated" is the better name for your favorite periodical. It really isn't a "comic" ... it's the illustrated, or picture version of your favorite classics.

The name "CLASSICS Illustrated" is the name that you have suggested. We've had scores of letters from you readers, your parents, teachers and clergy urging us that CLASSIC COMICS needs a new name ... it's your idea!

Scott Feldman, Dan Levin m.fl. blev anført som manuskriptforfattere for enkeltitler fra dette tidspunkt, var det Ruth A. Roche som stod med hovedansvaret for de langt mere teksttro bearbejdelser af de gamle klassikere, som Iger Shop leverede. Hun omsatte selv flere af de klassiske romaner til tegneseriemanuskrifter, men hun blev også Iger Shops redaktionelle bindeled til Gilberton.

Som sådan var det hendes ansvar, at specielt tegnerne Henry C. Kiefer (se bog 2 side 121), Alex A. Blum (se bog 1 side 13), Rudy Palais (se bog 1 side 121), Robert H. Webb og David Heames kom til at sætte et afgørende præg på *Classic Comics/Classics Illustrated* igennem næsten 100 numre indtil 1953.

MALEDE FORSIDER

Ruth A. Roche havde som nævnt et stort ord at skulle have sagt ved omarbejdningen fra klassiker til tegneserie. Men inden sin afgang i 1951 var Harry M. Adler sammen med sin redaktionsassistent Meyer A. Kaplan involveret i endnu en markant omlægning af *Classics Illustrated* på det ydre plan.

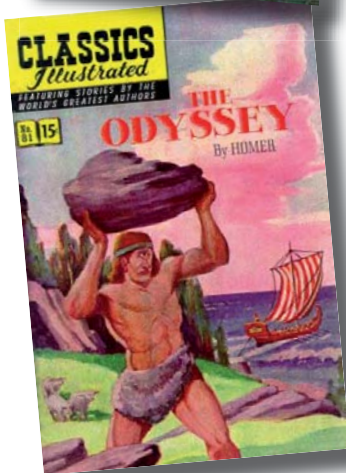
Februar 1951 udkom #80, *White Fang*, som de 79 foregående numre med tegnet forside - for dette nummer vedkommende af Alex A. Blum. Marts 1951 markerede imidlertid en væsentlig ændring, idet #81, *The Odyssey*, havde malet forside af samme kunstner. Han tog sig også af flere af de følgende og havde som art director 1954-57 det overordnede ansvar for hæfternes design.

Med de malede forsider ønskede Gilberton at give endnu et signal om *Classics Illustrateds* respektabilitet og kvalitet i forhold til de øvrige tegneserier på markedet.

Tegneseriemediet som helhed var på det tidspunkt udsat for heftig kritik i medierne p.g.a. deres påståede skadelige indflydelse på den opvoksede ungdom. Bannerføreren i dette "korstog" var psykiateren Frederic Wertham i artikler i ansete amerikanske tidsskrifter.

For yderligere at lægge afstand til de andre tegneseriehæfter på markedet, skiftede Gilberton sit netværk af lokale distributører ud med en enkelt, national, Curtis Distribution. Det betød, at klassikerne nu blev distribueret sammen med lødige og ansete tidsskrifter og altså ikke sammen med "underlødige" tegneserier.

Med de malede forsider fulgte også en 50% prisforhøjelse fra 10 til 15 cent. Børnenes ugepenge rakte ikke til dette, så Gilberton måtte i langt højere grad regne med forældrene som købere.

I 1951 overtog Meyer A. Kaplan posten som chefredaktør - fra 1953 med den nyansatte Roberta Strauss (se biografi s. 62) som redaktionsassistent. I lyset af prisforhøjelsen blev en af deres opgaver de kommende år derfor på en gang at imødekomme forældrenes krav om respektabel litteratur og børnenes om spænding og eventyr.

I erkendelse af, at flere af de første numre af *Classics Illustrated*, både hvad manuskript og tegninger angik, var udført med en mindre heldig hånd, tog Kaplan og Strauss i 1953 initiativ til, at de blev nybearbejdet. Den første af disse var #13, *Dr. Je-*

kyll and Mr. Hyde. Førstedugaven havde været i hænderne på den ikke specielt teksttro Evelyne Goodman og tegneren Arnold Hicks. Nu blev det Lou Cameron (se bog 2 s. 67), der omsatte den til en af de bedste klassikerbearbejdelser overhovedet.

ROBERTA'S REFORMER

I 1957 avancerede Kaplan til ansvarshavende redaktør, hvilket gav plads til Roberta Strauss i chefredaktørstolen. Det blev samtidig indledningen til flere nybearbejdelser af ældre titler - bl.a. udført af tegnere, der stod uden arbejde, da forlaget EC p.g.a. hetzen mod tegneserier indstillede udgivelsen af skræk-, krigs- og science fiction-hæfter.

Ligeledes blev det hende, der sørgede for, at titler, som længe havde været ude af cirkulation, udkom i nye oplag og med malede forsider. Roberta Strauss, der fra 1958 giftede sig til efternavnet Feuerlicht, havde det redaktionelle ansvar for *Classics Illustrated* indtil sidste nyudgivelse i 1962.

I de sidste par år havde hun gode samarbejdspartnere i manuskriptforfatteren Alfred Sundel, der tog initiativ til flere nye titler, og i redaktionsassistenten Helene Lecar, der tilbragte timer på New Yorks biblioteker med research af periode- rigtige kostumer og genstande. Hæfternes design var 1961-62 i hænderne på art director Sidney Miller. Efter 1962 og indtil 1967 fortsatte Gilberton med at genoptrykke ældre numre af *Classics Illustrated*. I den periode havde Helene Lecar titel af redaktør.

William Kanter, der indtil 1962 havde en ledende post hos Gilberton, rejste til England, hvor han stod i spidsen for den fortsatte europæiske produktion af *Classics Illustrated*.

Illustrerede KLASSIKERE

*De bedste fortællinger af
verdens største forfattere*

NR.

13

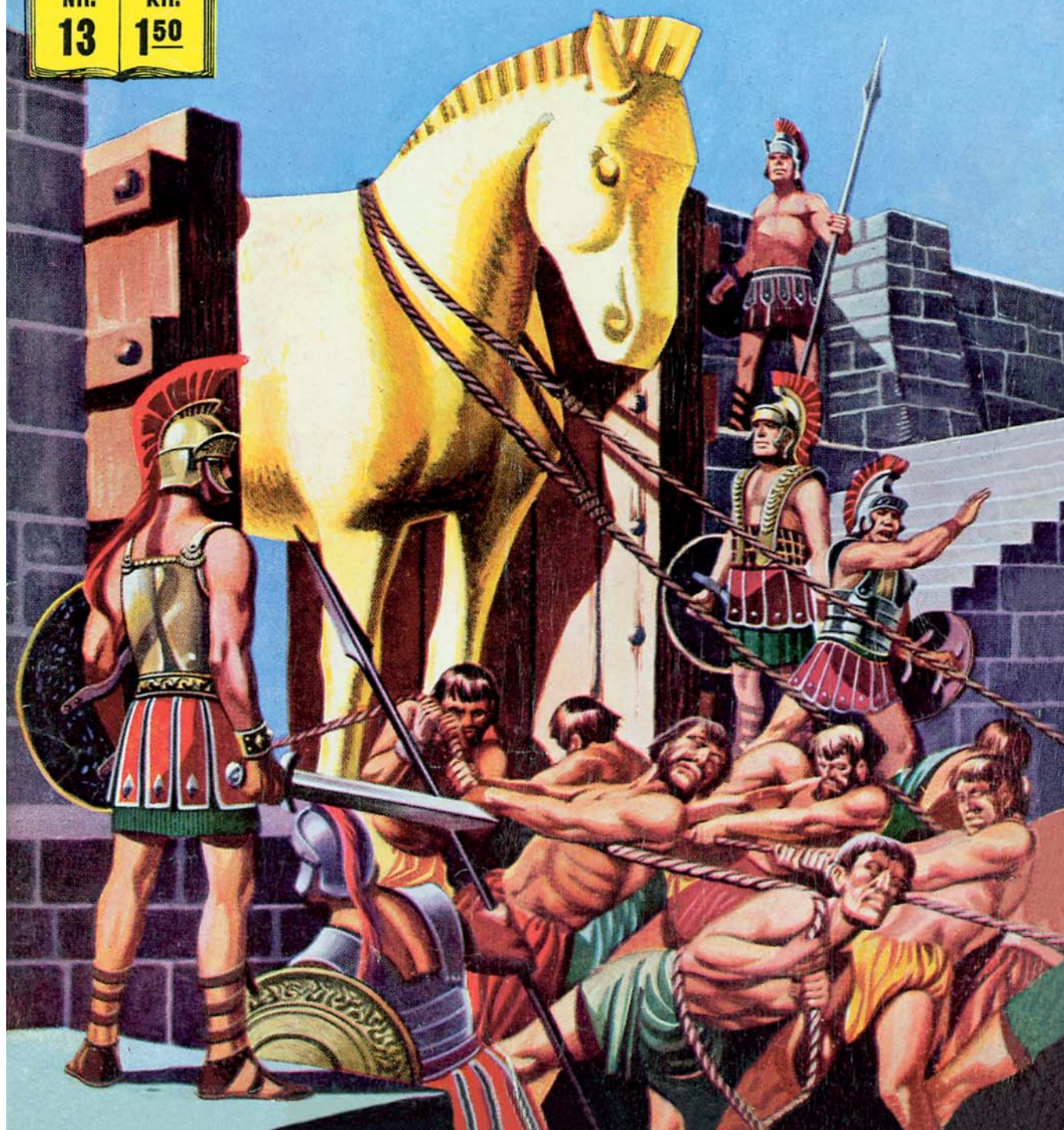
KR.

150

HOMER

ILIADEN

ved OTTO GELSTED

μιν εἶδε θεὸς Πηλεΐδω χιλιόσσοιο
 λομνὴν, μῦρ' ἄχαιοις ἄλγε' ἔθηκε,
 πολλὰς δ' ἑφ' ἑμοῖσι ψυχὰς ἰδίῃ
 προΰψεν ῥῶνα, ἀτοκὸς δὲ λάρια
 τε χεῖ κνεσσίν' ὀνοστόεσσιν, Διὸς
 δ' ἔτελε ἔτοβον, ξοδὸν τὰ διαστήτην
 ῥοσάντε τρεδὴς τε ναξὶνδρὸν καδὸς
 χίλλεος.

Denne oldgræske tekst indleder Homers epos *Iliaden*. I Christian Wilsters danske oversættelse fra 1836 kom disse linier til at lyde således:

Vreden, Gudinde! besyng, som greb Peleiden Achilles Rædsomt, og Qvaler i tusinde Tal Achaierne voldte. Heel mangfoldige Heltes behjertede Sjele den skikkede ned til Hades's Hjem, og for Hunde til Rov som for alskens 5 Fugle den gavederes Liig, - fuldbragt blev Zeus's Beslutning - Alt fra den Stund, Uenighed først og Splid havde reist sig mellem den Ædling Achilles og Mændenes Drot Agamemnon.

Resten - dvs. alle værkets 24 sange - kan læses i dansk oversættelse på websiden www.kalliope.dk.

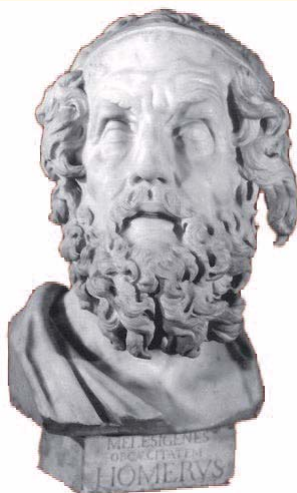
Titlen *Iliaden* kommer af Ilion - et andet græsk navn for den antikke by Troja.

TROJA

Troja danner rammen for den trojanske krig. Byen var før 1871 kun en myte fra Homers episke værker *Iliaden* og *Odysseen*. Dette år begyndte den tyske arkæolog Heinrich Schliemann imidlertid udgravninger i den nordvestlige del af Tyrkiet. Han havde omhyggeligt studeret skriftlige kilders beskrivelser af Troja og landskabet omkring og mente nu at have fundet stedet. Schliemanns udgravninger fortsatte frem til 1882, og han gjorde mange spektakulære fund. Ved senere tidsdateringer har en del af disse senere vist sig at stamme fra en periode et årtusinde før de begivenheder, som Homers *Iliaden* beskriver.

Vreden, Gudinde! besyng ...

af Anders Hjorth-Jørgensen

Buste som viser, hvordan eftertiden har forestillet sig den blinde epiker Homer.

Blandt Schliemanns fund er bl.a. et fragment med en indskrift med Trojas græske navn "Ilion". Derfor var mange forskere sikre på, at det var Troja, Schliemann havde fundet. Og det var det måske også. I 1988 blev udgravningerne ihvertfald fortsat. Og de er endnu ikke tilendebragt. Den udgravede by - som altså måske er Troja - har været ødelagt og

Heinrich Schliemann

genopbygget mange gange. Der er fundet i alt ni byer og en boplads ovenpå hinanden. Den tidligste boplads er fra ca. 3700 f.Kr. og den seneste by er fra romersk tid, dvs. ca. 500 e.Kr.

Mange er i årenes løb kommet med bud på, hvornår den trojanske krig fandt sted. I dag mener man, at var i 1200-tallet f.Kr., dvs. i den sene del af den græske bronzealder.

På det tidspunkt må Troja have været en magtfuld by. Placeringen som bindeled mellem Asien og Europa, har sikkert styrket byens position. Udgravningerne viser, at byen blev ødelagt i slutningen af bronzealderen - måske som afslutning på den trojanske krig? Derefter har den tilsyneladende været forladt en periode indtil midten af 800-tallet f. Kr. På det tidspunkt fik byen navnet Ilion - deraf navnet *Iliaden*.

BAGGRUNDEN FOR KRIGEN

Den trojanske krig var en hellensk belejring og erobring af byen Troja, som er skildret i Homers digte *Iliaden* og *Odysseen*.

Tidligere har historikerne ment, at krigen var rent sagn og opspind. I dag har man fundet så mange spor, at man med sandsynlighed kan sige, der har fundet en krig sted i det nordvestlige Lilleasien omkring af 1200 f. Kr.

Til gengæld stiller man sig stadig tvivlende overfor årsagen til den *Iliaden* beskrevne årsag til den trojanske krig.

Thetis - datter af Nereus, gud for det rolige og solbeskinnede hav, og senere mor til Achilles - er tidligere blevet gift med Peleus - uovertruffen jæger og dermed indyndet hos Artemis, jagtens, skovens og dyrenes gudinde i græsk mytologi.

Guderne fra Olympen blev naturligvis inviteret med til brylluppet, men én blev glemt, Eris, splidens gudinde. Hun deltog imidlertid i hemmelighed og skrev på et æble "Til den skønneste gudinde". Æblet kastede hun ind i forsamlingen. Til stede var de tre gudinder Pallas Athene, Hera og Afrodite. En konkurrence skulle så afgøre hvem af de tre, som var den skønneste. Den trojanske prins Paris blev valgt til dommer. Hver af de tre gudinder tilbød - for at sikre sig sejren - hver Paris et gode. Athene tilbød ham visdom, Hera magt og Afrodite kærlighed. Paris valgte kærlighed og dermed Afrodite som den skønneste gudinde.

Heinrich Schliemann foretog også arkæologiske udgravninger ved Mykene. Han fandt bl.a. denne dødsmaske i guld, som han efterfølgende refererede til som "Agamemnons maske".

de. Han valgte sig så en elskerinde, Helena - gift med Spartas konge Menelaos, bror til Mykenes kong Agamemnon.

Med Afrodites hjælp bortførte Paris derefter Helena til Troja. Imidlertid havde hendes fader, Tyndáreos, i sin tid, da de græske helte bejlede til Helena, afkrævet dem det løfte, at de ville hjælpe den af bejlerne, som hun valgte til ægtemand, hvis det engang skulle vise sig nødvendigt.

Menelaos og Agamemnon bad nu de græske helte - bl.a. Odysseus fra

Vasemotivet viser de to krigere Achilles og Ajax

Ithaka, Nestor fra Pylos, Ajax fra Salamis og Ajax fra Lokris samt Achilleus fra Achaia - om at indfri dette løfte i et hæventog mod Troja.

Resultatet blev en 10 år lang belejring af Troja. Homers *Iliaden* beskriver de sidste 7 uger af denne belejring.

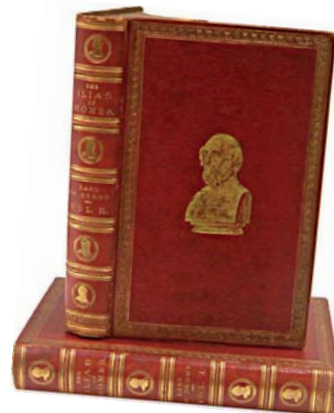
HOMER OG ILIADEN

Som forfatter til *Iliaden* angives Homer - eller som han rettelig hedder på græsk, Homēros (Ὅμηρος). Traditionen tillægger ham desuden det efterfølgende epos, *Odysseen*, om Odysseus' forhindringsfyldte rejse hjem til Ithaka fra Troja (*Illustrerede Klassikere* nr. 25).

Historikere placerer Homer i det 8. eller 7. århundrede f. Kr. Antikkens digtere og vismænd var pr. tradition blinde, så eftertiden har da også i skulpturer og malerier skildret Homer som sådan.

Der findes ingen kilder, der dokumenterer, at Homer er en historisk person. *Iliaden* og *Odysseen* kan der ikke herske tvivl om, men hvem er forfatteren?

Der er mange lighedspunkter i kompositionen af de to værker. Derfor

er der god grund til at tro, at det er samme forfatter, der har ansvar for begge. Formodentlig er der tale om en eller flere mundtligt overleverede digtkredse, som én person - af eftertiden kaldt Homer - har nedskrevet. På www.litteratursiden.dk skriver Nina Dyrhoff Nyegaard således: "Uanset om Homer har eksisteret og har skrevet digtene, eller de er sammensat af mange forskellige digte, fremstår de som velkomponerede og med en fremadskridende og hæsbående handling og med temaer, der er universelle, og derfor stadig er interessante i dag. Desuden står værkerne også som grundpiller inden for europæisk litteratur..."

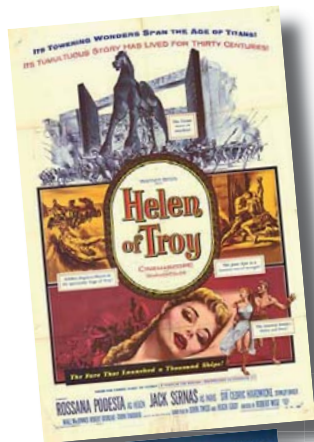

William-Adolphe Bouguereaus Homer og hans vejviser fra 1874.

NU OGSÅ SOM FILM ...

Også på filmreredet har den trojanske krig gjort sig bemærket. Allerede i 1924 kunne den tyske instruktør Manfred Noa præsentere sin *Helena*, der, som titlen antyder, havde den skønne årsag til krigen i centrum. I 2004 havde en anden tysk filminstruktør, Wolfgang Petersen, fat i det klassiske stof i filmen *Troy* med Brad Pitt i den altdominerende rolle som Achilles - men uden *Iliadens* fokus på guddommelig indblanding i konflikten. Filmen er på alle måder en imponerende billedliggørelse af krigen og dens agerende, men samtidig forholder den sig særdeles frit til det klassiske stof.

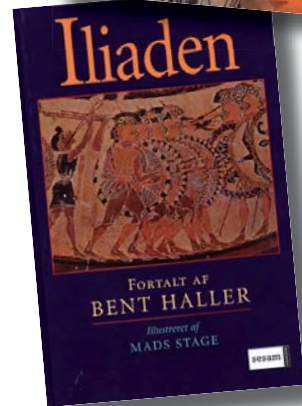
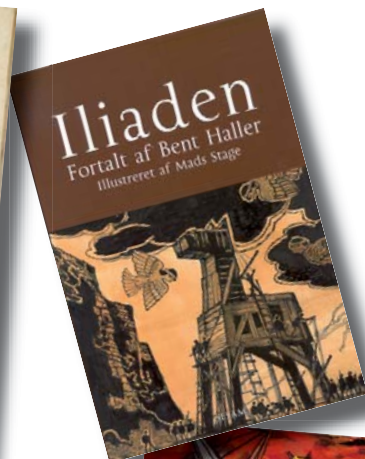
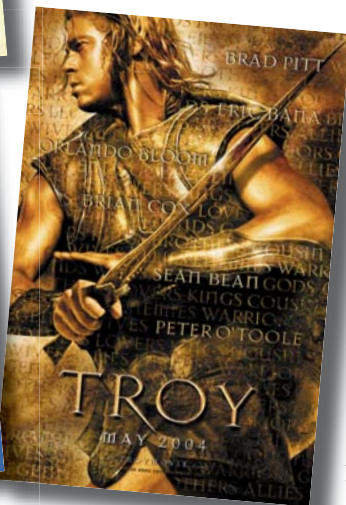
Hvor *Troy* fokuserer på Achilles' konflikt med Agamemnon, ser Robert Wises' italiensk producerede

Side fra førsteudgave af *Iliaden* trykt med græske typer og udgivet i Firenze i sidste halvdel af 1400-tallet. Indgået i Det Kongelige Bibliotek, København, i 1785.

Helen of Troy med Rosanna Podesta som titelfigur konflikten fra trojanernes side. I *Filmens hvem hvad hvor* fra 1968 kalder Bjørn Rasmussen den for en "livløs monumentalfilm". I dag fremhæves den som et langt bedre filmværk end Wolfgang Petersens *Troy*. I modsætning til den er massescenerne "ægte" - ikke skabt i en computer.

Endelig skal det nævnes, at John Kent Harrison i 2003 instruerede TV-miniserien *Helen of Troy*. Både den, Wises og Petersens er i 2007 til at erhverve i dvd-format.

Siden 2000 har forlaget Sesam udgivet flere udgaver af Bent Hallers genfortælling af *Iliaden*, illustreret af Mads Stage. Her udgaverne fra henholdsvis 2001, 2003 og 2004.

Iliaden i Christian Wilster oversættelse fra 1836 kan downloades fra denne webadresse: <http://www2.kb.dk/elib/lit//dan/wilster/il.kml/>

I USA blev *The Iliad* trykt i til- sammen 9 oplag. Hæftets indhold forblev uforandret gennem alle disse. De tre første oplag havde teg- net forside af Alex A. Blum. Fra 4. oplag i 1957 udkom titlen med malet forside af anonym kunstner. Den engelske udgave - og den dan- ske - havde malet forside af Alex. A. Blum.

Udgivet første gang som *Classics Illustrated* nr. 77 i november 1950.

Udgivet på dansk som *Illustrerede Klassikere* nr. 13 i et enkelt oplag i 1956 - med dansk tekst af Otto Gelsted.

I USA også udgivet af Acclaim Books som undervisningsudgave i december 1997 med forside-illustration af Enrique Alcatena.

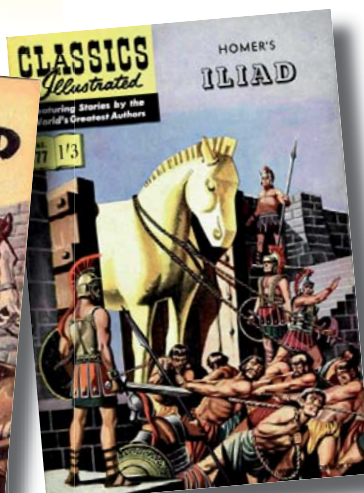
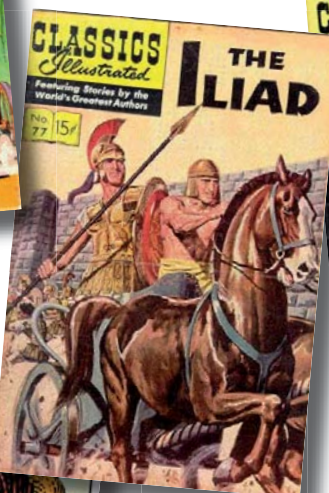
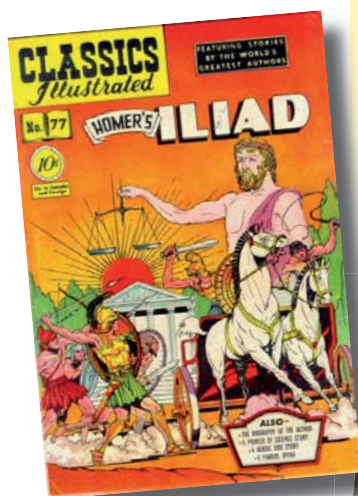
Manus:
Ukendt

Tegninger:
Alex A. Blum

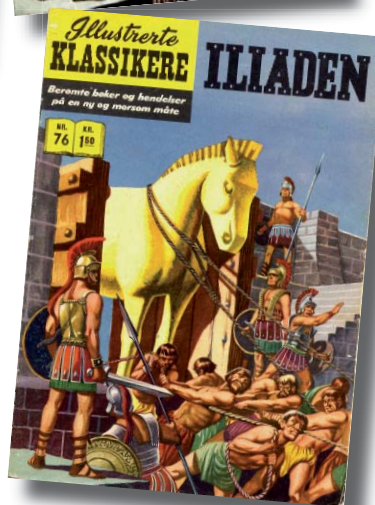
Alex A. Blum

- se biografi bog 1, side 13

Otto Gelsted (1888-1968) blev født Einar Otto Jeppesen. Ved sin død kunne han kalde sig dansk humanist, kommunist, kritiker og digter. Han udgav flere digtsamlinger, og var med i kredsen af kulturradikale, som også talte Poul Henningsen og Svend Johansen. I 1950'erne vendte han tilbage til sin ungdoms kærlighed, den græske oldtid *Det skete bl.a. i prosagendigtninger af Odysseen* (1954) og *Iliaden* (1955).

T.v.: Enrique Alcatenas for- sideillustration til Acclaims udgave fra 1997.
T.h.: Den norske udgave måtte vente til nr. 76 med at blive udgivet.

Kunstgalleriet

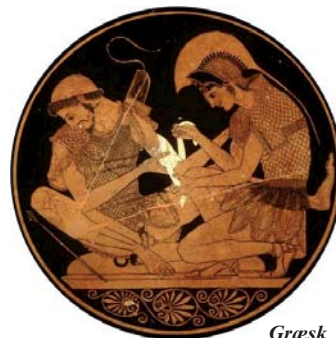
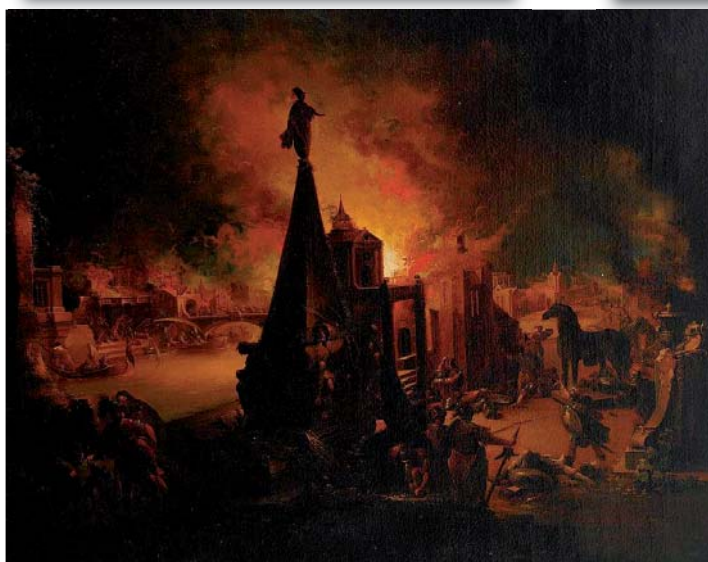
*Rembrandts
Aristoteles betragter buste
af Homer fra 1653.*

Den trojanske krig og dens aktører har givet motiv til mange kunstværker. Her ses et lille udpluk.

*Francesco Primaticcios
Helenas kidnapning fra ca. 1530*

*Herunder: Jacques-Louis Davids' Helena og Paris fra 1788.
Til højre: Jean Auguste Dominique Ingres' Agamemnon's ambassadører i Achilleus telt fra 1801.*

*Græsk
motiv fra ca. 500 f. Kr.
viser Patrokles og Achilleus.*

*Johan George
Trautmann (1713-69):
Det brændende Troja.*